

Esteettömyys sähköisen viestinnän palvelulain uudistamisessa

A hand is shown pointing towards a glowing, futuristic graphic of a 5G network. The graphic consists of a globe with a complex network of white lines and nodes connecting various points, representing a global communication network. The background is a dark blue gradient with a cityscape visible through the network lines. The text '5G' is prominently displayed in large, white, glowing characters on the right side of the image.

Sidosryhmätapaaminen 9.5.2019

Seuraavia kokouksia

- 15.5. AVMS-direktiivi, LVM Sonckin sali
- 24.5. Verkot, LVM Sonckin sali
- 4.6. Loppukäyttäjän oikeudet ja yleispalvelu, LVM Sonckin Sali.
- Lomakauden jälkeen syksyllä lisää kokoontumisia ennen ja jälkeen lausuntokierroksen

Taustaa: esteettömyyden toimenpideohjelma

Tavoitteena:

- Kaikille suunnitellun periaatteen DfA:n eli Design for All –periaatteen ja valtavirtaistamisen toteutuminen liikenteen ja viestinnän hallinnonalalla
- Syrjäytymisen ehkäiseminen liikenteen ja viestinnän palveluissa ja
- Palvelujen monikanavaisuuden ja teknologianeutraalisuuden edistäminen

Taustaa: esteettömyyden toimenpideohjelma

Viestinnän toimenpiteitä:

- Kartoitus, jonka tavoitteena olisi kehittää ja ottaa käyttöön myös Suomessa uusia, kustannustehokkaita ääni- ja tekstityspalvelumenetelmiä kuten puheentunnistusteknologiaa, joka mahdollistaisi myös suorien lähetysten, kuten keskusteluohjelmien, tekstittämisen
- Selvittää miten uusien, internetiä hyödyntävien tilausohjelmajärjestelmien esteettömyyttä ja saavutettavuutta kuulo- ja näkövammaisille ja muun muassa kieltä opiskeleville voitaisiin parhaiten edistää

AVMS ja esteettömyys – nykytila (SVPL, 211 §)

Ääni- ja tekstityspalvelu on liitettävä Yleisradion ohjelmistojen lisäksi valtakunnallisen ohjelmistotoimiluvan nojalla lähetettäviin, useita eri yleisöryhmiä palveleviin ohjelmistoihin. -> Yleisradio, MTV3-, Alfa TV ja Nelonen-kanavat

Valtioneuvoston asetus (31.5.2018): Ääni- ja tekstityspalvelun osuus ohjelmista on Yleisradion osalta 100 prosenttia ja useita eri yleisöryhmiä palvelevien ohjelmistojen osalta 75 prosenttia.

Ääni- ja tekstityspalvelua ei tarvitse liittää suorana lähetyksenä lähetettäviin musiikkiesityksiin tai urheiluohjelmiin.

Esteettömyys – uudistuneen AVMS-direktiivin vaatimukset (artikla 7)

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että mediapalvelun tarjoajien tulee saattaa palveluja jatkuvasti ja asteittain esteettömämmiksi vammaisille henkilöille:

- raportointi sääntelyviranomaisille toimenpiteiden toteuttamisesta**
- esteettömyyttä koskevien toimintasuunnitelmien laatiminen**
- sähköisen kansallisen yhteyspisteen luominen**
- vaaratiedotteet tulee saattaa yleisön saataville esteettömästi**

Alustava arvio täytäntöönpanosta

- lineaari tv:tä koskevat nykyiset velvoitteet säilyisivät pääosin ennallaan
- raportointi Liikenne- ja viestintävirastolle -> 1 krt/vuosi
- toimintasuunnitelmien laatiminen -> 3 vuoden välein
- sähköisen kansallisen yhteyspisteen luominen -> Liikenne- ja viestintävirasto
- vaaratiedotteiden esteettömyys -> nykyiset vaaratiedotteita koskevat velvoitteet riittäviä (YLE + yleisen edun kanavat, radiokanavat, teksti-TV)

Esteettömyys teledirektiivissä

Yleisesti: esteettömyys otettu huomioon monissa kohdissa, resitaaleissa ja direktiivin tavoitteissa.

Esimerkiksi artikkelit 1 ja 111 Vammaisten loppukäyttäjien vastaavat käyttö- ja valinnanmahdollisuudet.

→ kuitenkin käytännön sääntely esteettömyydestä varsin samanlaista kuin aiemmissa direktiiveissä (yleispalveludirektiivi).
Suurin muutos yleispalvelun osalta

Arvioinnissa suurin kysymys: **Yhteyksien ja palveluiden saatavuus ja toimivuus sekä päätelaitteiden saatavuus ja toimivuus nykyään?**

Yleispalvelu ja esteettömyys

Nykyisin SVPL:n yleispalvelua koskeva sääntely (mm. 85-87§) periaatteessa viimesijainen keino tai turvaverkko. Varmistaa puhelin- ja internetyhteyspalveluiden saatavuuden kaikille.

VN asetus kuulo-, puhe- ja näkövammaisille tarjottavien palveluiden vähimmäisvaatimuksista (1247/2014) → 512kb/512kb. Ministeriön tiedon mukaan käytännössä merkitys ollut suhteellisen vähäinen, yhteyksiä ja palveluita ollut saatavilla muutoin.

Yleispalvelu- uuden teledirektiivin vaatimukset

Yleispalvelun osalta jäsenvaltioiden on kansalliset olosuhteet huomioon ottaen varmistettava, että:

- tarvittaessa tuetaan vammaisia kuluttajia
- ja tarvittaessa toteutetaan muita erityistoimenpiteitä sen varmistamiseksi, että päätelaitteita ja vastaavia käyttömahdollisuuksia edistäviä erityislaitteita ja erityispalveluja – tarvittaessa myös eri viestintämuotojen täydelliseen interaktiivisuuteen perustuvia palveluja ja välityspalveluja – on saatavilla kohtuulliseen hintaan

Kommunikoinnin apuvälineitä ja tukia saatavilla nykyisin mm. vammaispalvelulain nojalla, terveydenhuoltolain nojalla. Riittäviä koodin implementointiin?

Muita uuden teledirektiivin vaatimuksia

Loppukäyttäjien oikeudet: Artikloissa viitattu esteettömyysdirektiiviin.

Esim. 102 artiklassa edellytetään, että palveluntarjoaja antaa ennen sopimuksen tekemistä annettavat tiedot pyydettäessä vammaisten loppukäyttäjien käyttöön soveltuvassa muodossa.

→ Esteettömyys huomioitava käyttäjien ja tilaajien oikeuksia koskevassa sääntelyssä, erityisesti esteettömyysdirektiivin kautta

Viranomaisten kuulemisvelvollisuus:

Toimivaltaisilla viranomaisilla oltava esteetön kuulemismekanismi loppukäyttäjien ja kuluttajien oikeuksiin liittyen.

Keskusteluun:

*Ääni- ja tekstityspalveluiden
tämän hetkinen saatavuus
tilausvideopalveluissa?*

*Erytisryhmien palveluille
sopivien internetyhteyksien
saatavuus ja toimivuus sekä
päätelaitteiden saatavuus ja
toimivuus?*

